CUPRINS

INTRODUCERE 47

I. FONETICA 48

1.1.0.—1.3.1. Accentul.. Nume de ţări în *-ia*

2. VOCALISMUL

2.1.0.—2.4.0. Prefacerea diftongului *éa (ia)* —*e* în *é (ié)* şi a lui *o̯á*—*u̯ă (ue)* în *ó* . 49
2.5.0.—2.5.3. Lat. *á*+*n*+voc.; *á*+*n*, *m*+cons. 51
2.6.0.—2.7.0. Închiderea lui *é*+nazală . . . 52
2.8.0.—2.8.2. Vocala *i* 53
2.8.3.—Sincoparea lui *i* neaccentuat 53
2.9.0.—2.9.5. Vocala *o* 53
2.10.0.—2.10.4. Vocala *u* 54

3. CONSONANTISMUL

3.1.0.—3.1.1. Palatalizarea labialelor 54
3.2.0.—3.3.0. Variante hipercorecte 55
3.4.0.—3.4.4. Africatele *ǧ* şi *ḑ (dz)* 56
3.5.0.—3.5.16. Velarizarea prin *ş* 56
3.6.0.—3.6.7. Velarizarea prin *j* 58
3.7.0.—3.7.3. Velarizarea prin labiale . . . 59
3.8.0.—3.8.4. Velarizarea prin *ţ. dz* 60
3.9.0.—3.9.12. Velarizarea prin *s* 61
3.10.0.—3.10.4. Velarizarea prin *z* 62
3.11.0.—3.11.1. Velarizarea prin *t* 63
3.12.0. Velarizarea prin *d* 63
3.13.0. Velarizarea prin *n* 64
3.14.0.—3.14.6. Velarizarea prin *r* 64
3.15.0.—3.15.2.; 3.16.0. Forme hiperliterarizate 64
3.17.0.—3.17.3. Durificarea lui *r* 65
3.18.0. Concluzii privind velarizarea . . . 65
3.19.0. Alte fenomene în domeniul consonantismului 66
3.20.0.—3.20.6. Trecerea lui *h* la *f, v, u̯* . . 66
3.21.0.—3.21.1. Trecerea lui *v* la *h* 67
3.22.0. Rostirea dură sau muiată a lui *l* din cuvîntul *fel* 67
3.23.0. Variantele *fănină, făină, fărină* . . . 67
3.24.0. Variantele *turbura—tulbura* 68
3.25.0. Variantele *strănciunare—struncinare zdruncinare* 68
3.26.0. Adv. *îndărăpt* 68
3.27.0. Formele verbale cu fonetism arhaic *să muşce, să pişce, să mişce* 68
3.28.0.— Fenomene de sonorizare 69
3.2.0. — Propagarea lui *n* în *genunchi* . . . 69

II. MORFOLOGIA

1. SUBSTANTIVUL

1.1.0.—1.1.10. Declinarea 69
1.2.0.— 1.2.3. Genul 70
1.3.0.— 1.3.5. Numărul 70
1.4.0.—1.4.10. Cazul 71

2. ARTICOLUL

2.1.0.—2.1.2. Articolul hotărît 71
2.2.0.—2.2.3. Articolul posesiv-genitival . . . 72
2.3.0. Articolul adjectival 73

3. ADJECTIVUL

3.1.0.—3.1.4. Forme specifice de adjective . 73
3.2.0. Gradele de comparaţie 73

4. PRONUMELE

4.1.0.—4.1.5. Pronumele personale 73
4.2.0.—4.2.2. Pronumele reflexiv 74
4.3.0.—4.3.1. Pronume şi adjective posesive . 75
4.4.0.—4.4.1. Pronume şi adjective demonstrative 75
4.5.0.—4.5.2. Pronume relative-interogative . . 76
4.6.0.—4.6.6. Pronume şi adjective nehotărîte . 76

5. NUMERALUL

5.1.0. Numeralele colective 76
5.2.0. Numeralul ordinal 76
5.3.0. Numeralul multiplicativ 76
5.4.0. Numeralul substantival 76

6. VERBUL

6.1.0. Conjugări 76
6.2.0. Verbe reflexive 76
6.3.0. Verbe iotacizate. Prezentul indicativului şi prezentul conjunctivului. Gerunziul 77
6.4.0. Imperfectul indicativului 77

BDD-B788-06 © 1988 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-21 12:42:13 UTC)

6.5.0. Perfectul simplu 78
6.6.0. Perfectul compus 78
6.7.0. Mai-mult-ca-perfectul 79
6.8.0. Viitorul 79
6.9.0. 6.9.1. Conjunctivul prezent 79
6.9.2. Conjunctivul perfect 79
6.10.0. Condiționalul-optativ 80
6.11.0 6.11.2. Modul imperativ 80
6.11.3. Imperativul negativ 80
6.12.0. Infinitivul 81
6.13.0. Gerunziul 81

7. ADVERBUL 81

8. PREPOZIȚIA 82

9. CONJUNCȚIA 83

10. INTERJECȚIA 84

III. FORMAREA CUVINTELOR

1. SUFIXE 84

2. PREFIXE 84

IV. VOCABULARUL

1. CUVINTE PROPRII LIMBII ROMÂNE VECHI. CUVINTE PUȚIN CUNOSCUTE SAU PĂSTRATE ÎN ANUMITE ARII DIALECTALE 85

1.1.0.—1.1.21. Elemente de origine latină . . 85
1.2.0.—1.2.34. Elemente slave 86
1.3.0.—1.3.18. Elemente grecești 88
1.4.0.—1.4.5. Elemente maghiare 89
1.5.0.—1.5.4. Elemente germane-săsești . . . 90
1.6.1.—1.6.6. Elemente turcești 92
1.7.0. De origine necunoscută 92

2. CUVINTE CU SENS DIFERIT DE CEL ACTUAL

2.1.0.—2.2.58. Calcuri lingvistice 92
2.3.0.—2.3.165 Cuvinte cu sens diferit de cel actual 96

CONCLUZII

A. I Norma literară muntenească (sudică) în BB Facerea 103

II Inovații în faza inițială în BB, Facerea, care au fost acceptate în limba română literară modernă 103

III Fenomene arhaice în BB, Facerea . . . 104

IV Fenomene specifice dialectului literar moldovenesc întîlnite în BB, Facerea . . . 104

B. Trăsături caracteristice ale limbii române literare din manuscrisul 45, Facerea . . 104

C. Fenomene caracteristice limbii din manuscrisul 4 389, Facerea 104

INDICE DE TERMENI . . . . . .

BDD-B788-06 © 1988 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-21 12:42:13 UTC)